



**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w SŁUPSKU**

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie
Powiatu Słupskiego w 2016 roku**

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie Powiatu Słupskiego w 2016 roku**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1412 z późn zm.), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi jakie winien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Sprawowanie nadzoru w wyżej wymienionym zakresie jest podejmowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowią przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu profilaktycznych i naprawczych działań.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku jest włączony do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- monitoringu jakości wody do spożycia;
- monitoringu jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i w pływalniach;
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF;
- systemu informowania o kosmetykach i substancjach chemicznych – RAPEX;
- system monitorowania i ostrzegania o dopalaczach – SMIOD;
- systemu rejestracji i monitorowania chorób zakaźnych;
- systemu rejestracji chorób zawodowych;
- systemu elektronicznej rejestracji preparatów szczepionkowych – ESND(e-szczepionka).
- System Monitorowania Zagrożeń (SMZ) – na etapie wdrażania

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

W 2016 r. nie odnotowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, zatem sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie słupskim należy uznać za stabilną. Wzrost liczby zachorowań na niektóre choroby zakaźne, podobnie jak w latach ubiegłych miał charakter sezonowy lub był kontynuacją obserwowanych wcześniej wieloletnich trendów.

Dane epidemiologiczne dotyczące monitorowania i występowania chorób zakaźnych na terenie powiatu słupskiego w latach 2015–2016.

Lp.	Jednostka chorobowa	2015		2016		
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność	
1	Salmonelloza	zatrucie pokarmowe	9	9,25	15	15,35
2		posocznica	0	0,00	0	0,00
3		inne zakażenie pozajelitowe	1	1,03	0	0,00
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunko twórczą	0	0,00	0	0,00
5		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną	0	0,00	0	0,00
6		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0,00	0	0,00
7		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0,00	0	0,00
8		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	2	2,05	0	0,00
9		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	13	13,36	29	29,67
10		inne określone	0	0,00	0	0,00
11		nie określone	0	0,00	7	7,16
12	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2	2,05	0	0,00	
13	Inne bakteryjne	gronkowcowe	0	0,00	0	0,00
14	bakteryjne	jadem kiełbasianym (botulizm)	0	0,00	0	0,00

15	zatrucia pokarmowe	wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	0	0,00	0	0,00
16		inne określone	0	0,00	0	0,00
17		nie określone	0	0,00	0	0,00
18	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2		0	0,00	0	0,00
19	Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	102	104,79	82	83,91
20		wywołane przez norowirusy	35	35,81	28	28,65
21		inne określone	8	8,22	9	9,25
22		nie określone	13	13,36	8	8,19
23	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		81	82,88	63	64,46
24	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym	ogółem	232	238,34	188	192,37
25		w tym u dzieci do lat 2	64	65,49	50	51,16
26	Krzusiec		6	6,16	16	16,37
27	Płonica (szkarlatyna)		61	62,42	32	32,74
28	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	4	4,11	0	0,00
29		zapalenie opon mózgowych i/lub	1	1,03	0	0,00
30		posocznica	4	4,11	0	0,00
31		inna określona i nie określona	0	0,00	0	0,00
32	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	21	21,57	17	17,39
33		róża	20	20,46	15	15,35
34		zespół wstrząsu toksycznego	0	0,00	2	2,05
35		gorączka połogowa	0	0,00	0	0,00
36		inna określona i nie określona	1	1,03	0	0,00
37	Borelioza z Lyme		111	114,03	85	86,98
38	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0,00	0	0,00
39		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0,00	0	0,00
40	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	0,00	1	1,03
41	Wścieklizna		0	0,00	0	0,00
42	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		15	15,41	18	18,42
43	Kleszczowe zapalenie mózgu		0	0,00	0	0,00
44	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0,00	0	0,00
45		opryszczkowe	0	0,00	0	0,00
46		inne określone i nie określone	3	3,08	7	7,16
47		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
48	Ospa wietrzna		339	348,26	282	288,56
49	Ospa prawdziwa		0	0,00	0	0,00
50	Odra		0	0,00	0	0,00
51	Różyczka		3	3,08	4	4,09
52	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	0	0,00	0	0,00
53		typu B - ostre	0	0,00	0	0,00
54		typu B - przewlekłe i BNO	10	10,27	8	8,19
55		typu C: wg definicji przypadku -2014 r.	10	10,27	10	10,23
57		typu B+C (zakażenie mieszane)	0	0,00	0	0,00
58		inne i nie określone	0	0,00	0	0,00
59	Gruźlica		28	28,65	26	26,60
60	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		2	2,05	9	9,25

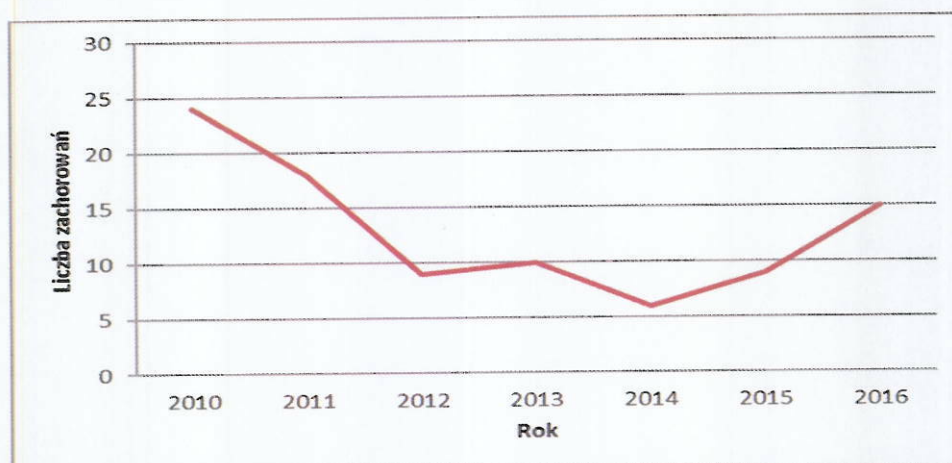
61	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus</i> <i>pneumoniae</i> inwazyjna	ogółem	16	16,37	2	2,05
62		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	2,05	0	0,00
63		posocznica	11	11,26	0	0,00
64		inna określona i nie określona	3	3,08	2	2,05
65	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56	2	2,05	5	5,12
66		inne określone	0	0,00	0	0,00
67		inne, nie określone	3	3,08	0	0,00
68	Zachorowania grypopodobne (w tym grypa)	ogółem	9887*	10157,08	10275*	10513,98
69	Inne wrodzone zakażenia	toksoplazmoza	0	0,00	0	0,00
70	i choroby pasożytnicze	Listerioza	0	0,00	0	0,00
71		inne określone i nie określone	0	0,00	0	0,00

*dane z monitorowania sytuacji epidemiologicznej na podstawie zgłoszeń o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę w latach 2015-2016.

Tab. 1. Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu śląskiego w latach 2015-2016.

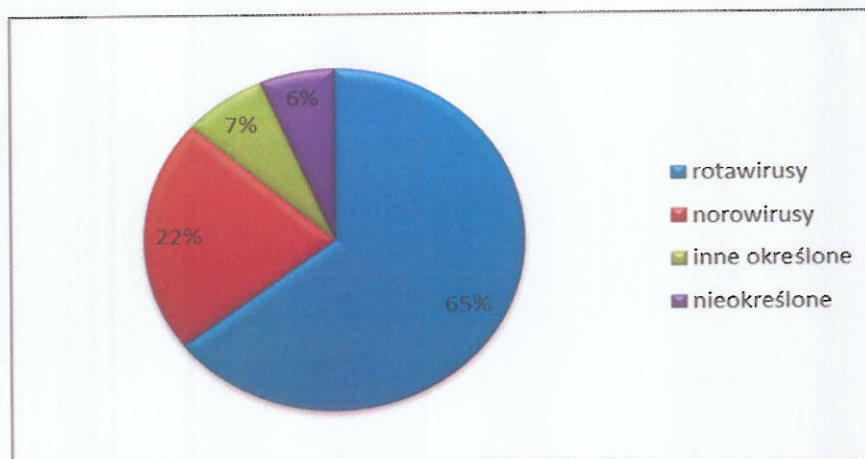
ZATRUCIA POKARMOWE I ZAKAŻENIA JELITOWE

Zatrucia i zakażenia pokarmowe, czyli ostre schorzenia żołądkowo-jelitowe, mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne - bakterie, wirusy, pasożyty, toksyny roślinne i zwierzęce. W 2016 roku na terenie powiatu śląskiego zarejestrowano ogółem 429 przypadków zakażeń żołądkowo-jelitowych i zatruc pokarmowych, w tym 51 przypadków bakteryjnych zatruc/zakażeń pokarmowych i 110 zachorowań o potwierdzonej etiologii wirusowej. Wśród pozostałych zarejestrowanych przypadków chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową nie określono czynnika etiologicznego. Zakażenia bakteryjne potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi były wywołane następującymi drobnoustrojami: *Salmonella sp.* (15 przypadków zachorowań) (Tab. 1, Ryc. 1.) przebiegające głównie pod postacią nieżytu żołądkowo-jelitowego, *Clostridium difficile* (29 zachorowań) (Tab. 1), które były najczęstszą przyczyną bakteryjnych zakażeń pokarmowych.



Ryc. 1. Liczba zachorowań na salmonellozy w latach 2010-2016 na terenie powiatu śląskiego.

Poza zatruciami o potwierdzonej etiologii bakteryjnej w 2016 roku w powiecie śląskim zanotowano 110 przypadków zachorowań wirusowych (Tab. 1). Przyczyną tych zachorowań były głównie rotawirusy (82 przypadków) (Ryc. 2.), za pozostałe przypadki odpowiadają norowirusy (28 przypadków) (Ryc. 2). W 80 przypadkach prawdopodobnych wirusowych zakażeń jelitowych, rozpoznanie zostało oparte tylko na podstawie obrazu klinicznego zachorowania.



Ryc. 2. Procentowy rozkład wirusowych zakażeń jelitowych w 2016 r. na terenie powiatu słupskiego.

W 2016 r. w powiecie słupskim odnotowano 2 ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową w:

- Ośrodka Wczasowym w Rowach (5 osób narażonych na zachorowanie, z czego 2 hospitalizowane); ustalono czynnik etiologiczny: Salmonella Grupy D
- Domu prywatnym - w miejscowości Kusowo (4 osoby narażone na zachorowanie, i 4 osoby chore), czynnika etiologicznego nie ustalono.

ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA, OSPA WIETRZNA

W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego nie odnotowano zgłoszeń zachorowań na odrę. Zapadalność na świnkę na terenie powiatu słupskiego w 2016 roku wyniosła 9,25 na 100 000 mieszkańców i była 4-krotnie większa w porównaniu do roku 2015 r. (zapadalność 2,05 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 2, Ryc. 3.).

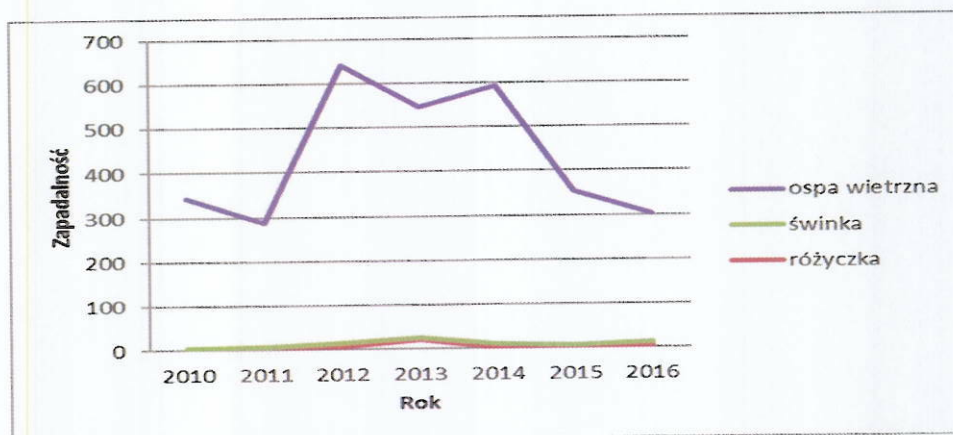
W przypadku różyczki w 2016 r. w powiecie słupskim zapadalność wyniosła 4,09 przypadków na 100 000 mieszkańców ze szczytem zachorowań w 2013 roku – zapadalność 20,53 na 100 000 mieszkańców (Tab. 2, Ryc. 3).

Choroby zakaźne		Rok						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
różyczka	liczba zachorowań	2	5	6	20	2	3	4
	zapadalność	2,07	5,16	6,16	20,53	2,05	3,08	4,09
świnka	liczba zachorowań	2	0	8	5	9	2	9
	zapadalność	2,07	0,00	8,22	5,13	9,25	2,05	9,25
ospa wietrzna	liczba zachorowań	328	274	611	507	566	339	282
	zapadalność	339,65	282,60	627,52	520,34	581,46	348,26	288,56

Tab. 2. Liczba zachorowań i zapadalność na ospę wietrzną, różyczką i świnkę w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

W 2016 roku na terenie powiatu słupskiego w przypadku ospy wietrznej zapadalność wyniosła 288,56 na 100 000 mieszkańców (282 przypadki), czyli o 17,15% mniej w porównaniu z rokiem 2015, gdzie odnotowano 339 przypadków (zapadalność 348,26 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 2, Ryc. 3.).

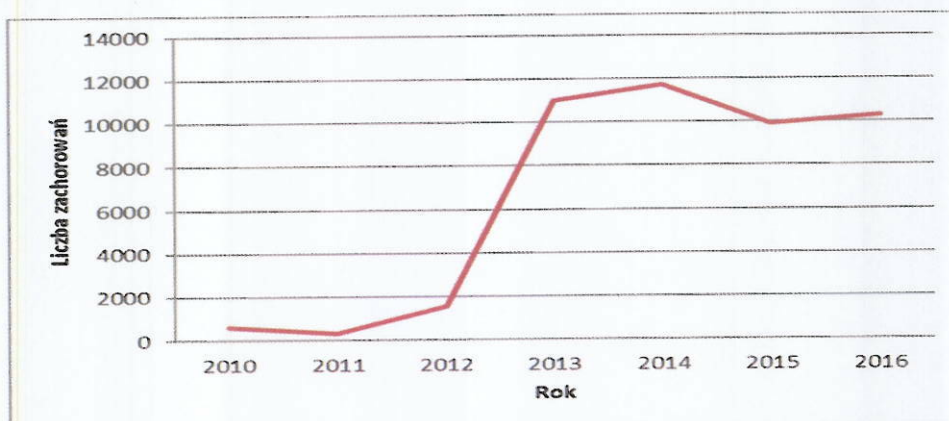
W zakresie w/w chorób, za wyjątkiem ospy wietrznej, sytuacja epidemiologiczna poprawiła się po wprowadzeniu szczepień ochronnych.



Ryc. 3. Zmiany współczynnika zapadalności na różyczkę, świnkę i ospę wietrzną w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

GRYPA

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego. W 2016 r. współczynnik zapadalności na grypę w powiecie słupskim na podstawie przekazanych przez lekarzy formularzy MZ-55 wyniósł 10513,98 na 100 000 mieszkańców (10275 zachorowań) i jest nieznacznie wyższy w porównaniu do roku 2015 (10157,08 na 100 000 mieszkańców – 9887 przypadków) (Tab. 1., Ryc. 4.). Definicja przyjęta na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej pozwala na wykazanie wszystkich zachorowań grypopodobnych i ostrych zakażeń dróg oddechowych, niezależnie od etiologii.



Ryc. 4. Liczba zachorowań na grypę w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH I MÓZGU (BAKTERYJNE I WIRUSOWE)

W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 5 przypadków bakteryjnego (Tab. 1., Tab. 3) i 7 przypadków wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. (Tab. 1., Tab. 4).

Choroba zakaźna		Rok						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	liczba zachorowań	4	8	2	5	9	8	5
	zapadalność	4,17	8,25	2,05	5,13	9,25	8,22	5,12

Tab. 3. Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

Choroba zakaźna		Rok						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	liczba zachorowań	4	3	1	1	7	3	7
	zapadalność	4,14	3,09	1,03	1,03	7,19	3,08	7,16

Tab. 4. Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego na 5 przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w 5 przypadkach rozpoznanie poparte zostało badaniami laboratoryjnymi, a czynnikiem etiologicznymi była: *Borrelia burgdorferi* (Tab. 3).

W przypadku wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w 2016 r. na terenie powiatu słupskiego odnotowano 7 zachorowań o innej określonej i nieokreślonej etiologii. (Tab. 4.)

Na terenie powiatu słupskiego w roku 2016 nie zarejestrowano żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej. W każdym przypadku zakażenia inwazyjnego o etiologii *Neisseria meningitidis* zostają przeprowadzone: dochodzenie epidemiologiczne oraz działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia się zakażenia.

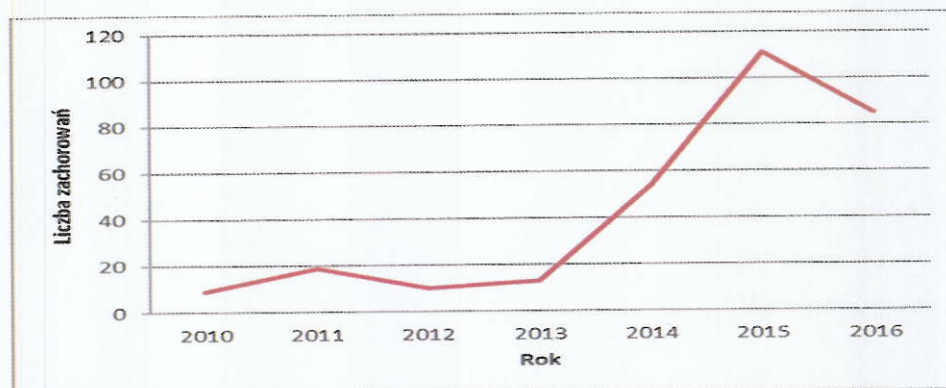
Zagrożeniem dla zdrowia i życia są również zachorowania wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*. Najbardziej podatne na zakażenia są niemowlęta i dzieci do 5 roku życia oraz dorośli powyżej 65 roku życia. W 2016 r. PPIS w Słupsku na terenie powiatu słupskiego zarejestrował 2 przypadki zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową określoną i nieokreśloną (Tab. 5.).

Choroba zakaźna		Rok						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
inwazyjna choroba meningokokowa	liczba zachorowań	1	4	2	0	4	4	0
	zapadalność	1,04	4,12	2,05	0,00	4,11	4,11	0,00
inwazyjna choroba pneumokokowa	liczba zachorowań	1	1	1	5	6	11	2
	zapadalność	1,03	1,03	1,03	5,13	6,15	11,26	2,05

Tab.5. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową oraz inwazyjną chorobę pneumokokową na terenie powiatu słupskiego latach 2010-2016.

BORELIOZA (CHOROBA Z LYME)

Wielonarządowa choroba zakaźna, przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Objawy kliniczne boreliozy są niespecyficzne co utrudnia rozpoznanie i leczenie. Nieleczona może prowadzić do poważnych następstw np.: zapalenia stawów, zaburzeń rytmu serca, uszkodzeń nerwów.

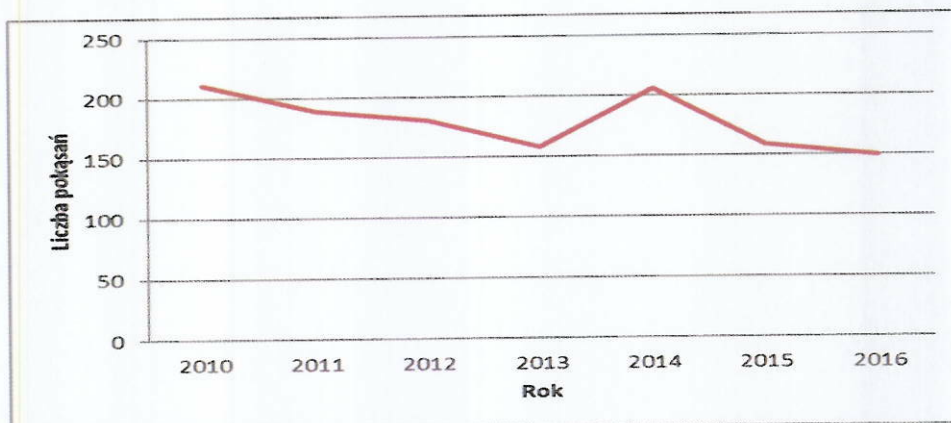


Ryc. 5. Liczba zachorowań na boreliozę w latach 2010-2016 na terenie powiatu słupskiego.

W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 85 przypadków boreliozy t.j. o ponad 23% mniej niż w roku 2015, gdy odnotowano szczyt zachorowań (Ryc. 5.).

WŚCIEKLIZNA

W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania pracowników podmiotów leczniczych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień p/wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznaną zwierzę na terenie powiatu słupskiego od kilkadziesiąt lat nie zanotowano zachorowania człowieka na wściekliznę. W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 150 pokąsań przez zwierzęta, głównie przez psy i koty. Szczepieniom p/wściekliznie poddano 18 osób. Liczba odnotowywanych pokąsań systematycznie i w niewielkim stopniu ulega spadkowi (Ryc. 6). Najwięcej przypadków pokąsań przez zwierzęta rejestruje się w sezonie wiosenno-letnim.

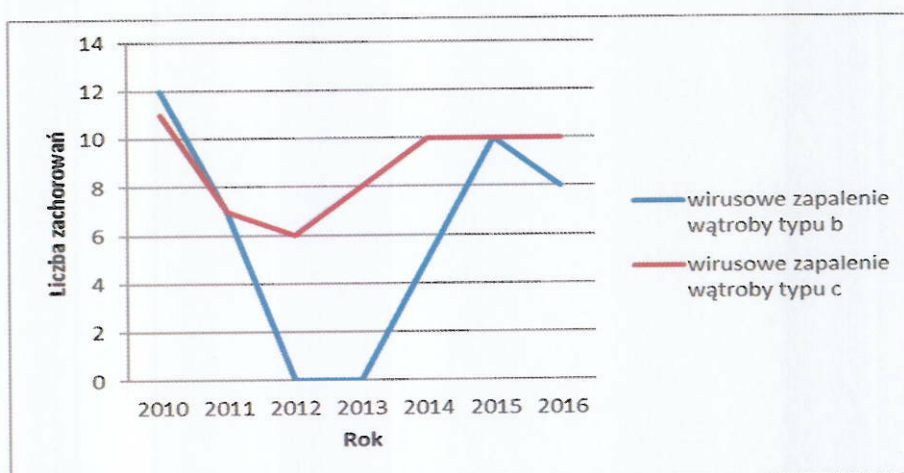


Ryc. 6. Liczba pokąsań na terenie powiatu słupskiego w latach 2010-2016.

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY Typu A, Typu B i Typu C

W 2016 r. w powiecie słupskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A (Tab. 1).

Do zakażenia wirusem WZW typu B i WZW typu C może dojść podczas, niekoniecznie medycznego zabiegu tj. kosmetycznego, fryzjerskiego, tatuażu powodującego nawet niewielkie naruszenie ciągłości tkanek, wykonywanego narzędziami wielokrotnego użytku, które nie zostały w sposób właściwy poddane dekontaminacji. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku rejestruje przypadki zachorowań na WZW zgłaszane przez lekarzy i kierowników laboratoriów diagnostycznych. Rejestracja ma charakter bierny. Poniższy wykres przedstawia ilość zarejestrowanych na terenie powiatu słupskiego zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C (Ryc. 7.).

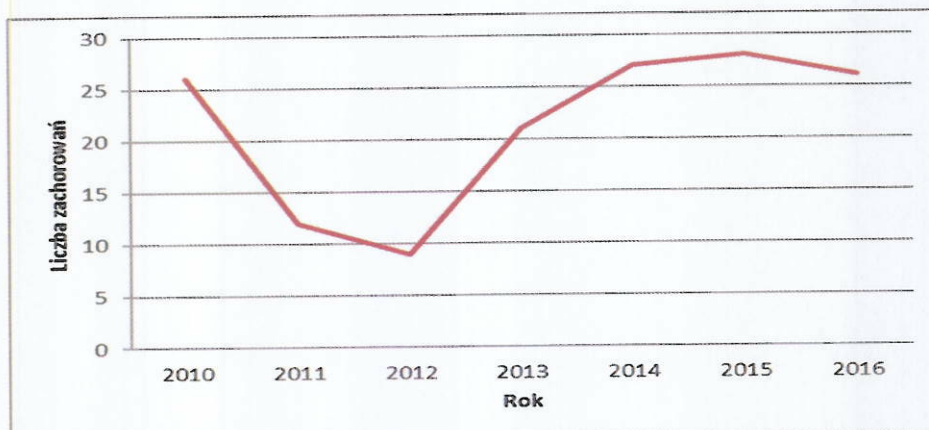


Ryc. 7. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu b i wirusowe zapalenie wątroby typu c na terenie powiatu słupskiego w latach 2010-2016.

W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego odnotowano 8 przypadków WZW typu B (zapadalność 8,19 na 100 000 mieszkańców) i 10 przypadków WZW typu C (zapadalność 10,27 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1., Ryc. 7.).

GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt występującą na całym świecie. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zachorowania są prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Gruźlica najczęściej przybiera postać płucną (gruźlica płucna), lecz również może atakować inne narządy. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. PPIS w Słupsku prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego zanotowano 26 przypadków zachorowań na gruźlicę. (Tab. 1, Ryc. 8).



Ryc. 8. Liczba zachorowań na gruźlicę mieszkańców powiatu słupskiego w latach 2010-2016.

Zapadalność wśród mężczyzn jest 3-krotnie wyższa niż u kobiet. Od 2014 roku liczba odnotowywanych zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie.

BŁONICA, SZKARLATYNA, KRZTUSIEC

Błonica, szkarlatyna (płonica) i krztusiec to ostre choroby zakaźne dróg oddechowych. Na terenie powiatu słupskiego od kilkunastu lat nie odnotowano zachorowania na błonicę. Szkarlatyna jest ostrą chorobą zakaźną przebiegającą z silnym bólem gardła, zapaleniem węzłów chłonnych i drobnoplamiastą wysypką. Szczególnie narażone na zachorowanie są małe dzieci. Najwięcej zachorowań można zaobserwować w miesiącach jesienno-zimowych oraz wczesno-wiosennych.

Choroba zakaźna		Rok						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
szkarlatyna	liczba zachorowań	27	18	27	29	41	61	32
	zapadalność	27,96	18,56	27,73	29,76	42,12	62,67	32,74
krztusiec	liczba zachorowań	0	11	1	1	0	6	16
	zapadalność	0,00	11,34	1,03	1,03	0,00	6,16	16,37

Tab. 6. Liczba zachorowań i zapadalność na szkarlatynę i krztusiec na terenie powiatu słupskiego w latach 2010-2016.

W porównaniu z rokiem 2015 (zapadalność 62,67 na 100 000 mieszkańców) w 2016 roku odnotowano spadek liczby zachorowań na szkarlatynę (zapadalność 32,74 na 100 000 mieszkańców).

Na terenie powiatu słupskiego w 2016 roku odnotowano 16 przypadków zachorowań na krztusiec (zapadalność 16,37 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1, Tab. 6). Spośród tych zachorowań 10 przypadków dotyczyło dzieci, w tym 2 dzieci do pierwszego roku życia, które nie były szczepione, pozostałe 8 dzieci szczepione zgodnie z programem szczepień ochronnych (PSO), natomiast 6 przypadków dotyczyło osób dorosłych, gdzie historia szczepień 4 osób nie była udokumentowana, pozostałe 2 osoby szczepione zgodnie z PSO.

DZIAŁANIA W RAMACH ZAPOBIEGAWCZEGO I BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

I. DZIAŁALNOŚĆ NADZOROWA

Głównym elementem działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego były działania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego. Działania te przeprowadzono w ramach planowych i interwencyjnych kontroli oraz na wnioski strony.

Typ	Obiekt	Liczba obiektów pod nadzorem		Liczba kontroli		Liczba badań i pomiarów	
		Lata		Lata		Lata	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
Zakłady użyteczności publicznej	Zakłady opieki zdrowotnej (SPZOZ, SPMZOZ, NZOZ)	47	54	33	1+19	4(1)*legionella	4 legionella
	Prywatne gabinety lekarskie	44	48	22	28	-	-
	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	2	1	2	-	3 legionella
	Domy pomocy społecznej	2	2	1	0	-	-
	Hotele	8	9	6	6	-	6(3)*legionella
	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria	52	55	27	15	-	-
	Toalety publiczne i ogólnodostępne	9	9	5	4	-	-
	Sanatoria, ośrodki wczasowe, pokoje gościnne, pola namiotowe,	165	165	51	38	-	-
	Inne obiekty użyteczności publicznej (ementarze, domy kultury, itp.)	47	51	43	20	-	-
Woda	Zaopatrzenie w wodę-wodociąg publiczny + lokalne	190	181	95	105	309(22)*	315(22)*
	Kąpieliska morskie	2	2	2	2	4	2
	Miejsce wykorzystywane do kąpieli	9	8	9	6	0	0
	Pływalnie	8	10	8	7	38	50
Zakłady żywnościowo-żywnościowe	Zakłady produkcji żywności	73	102	81	30	13	27(1)*
	Zakłady obrotu żywnością	679	653	194	205	77 (2)*	113(1)*
	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	360	386	208	196	12	6 (5)*
	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	179	176	150	103	7	5
	Zakłady przedmiotów użytku	7	16	0	7	-	0
Placówki oświatowe i wychowawcze	Żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne	48	46	47	43	-	-
	Szkoły (podstawowe, gimnazja, zespoły szkół,)	53	47	77	53	-	-
	Inne: SOSW, DPS, Schroniska, Bursy, Szkoły Wyższe, Domy Studenta, CKP, Świetlice Środowiskowe)	5	2	9	2	-	-
	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	357	312	76	56	-	-
	Zakłady pracy	355	347	195	194	1	1
	Kontrola spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach przed podjęciem działalności gospodarczej	-	-	107	139	-	-
Ogółem		2701	2683	1447	1261	465(25)*	532(33)*

* zakwestionowane

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku w 2016 r. objęły następujące obszary:

- **Zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w sytuacjach awaryjnych:** w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. odnotowano 33 awarie urządzeń wodociągowych, które nie miały wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne ludności.
- **Zabezpieczenia epidemiologicznego:** w 2016 r. na terenie powiatu słupskiego przeprowadzono 292 wywiady epidemiologiczne w środowiskach, w których wystąpiło zachorowanie lub podejrzenie zachorowania na chorobę zakaźną.
- **Obowiązkowe szczepienia ochronne** są skuteczną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak i całej populacji. Warunkiem osiągnięcia odporności populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych przeciw tym chorobom i skutecznie zmniejsza ryzyko endemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia chorób oraz ich powikłań.
W 2016 r. na terenie powiatu słupskiego 22 prawnych opiekunów dzieci nie wyraziło zgody na przeprowadzenie szczepień obowiązkowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku prowadzi postępowania wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Do dnia 31.12.2016 r. PPIS w Słupsku wystosował 20 wezwań do dobrowolnego wykonania obowiązku zaszczepienia dziecka oraz przygotował 12 Tytułów Wykonawczych do Wojewody Pomorskiego o wszczęcie egzekucji administracyjnej. Rodzice nie chcą szczepić dzieci ze względu na pojawiające się teorie dotyczące negatywnych skutków zdrowotnych szczepień. Informacje te, rozpowszechniane są głównie w Internecie i przechwytywane przez tzw. ruchy antyszczepionkowe.
- **Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku:**
 - **kontrola warunków produkcji i obrotu żywnością w:** zakładach produkcyjnych, żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego, miejscach obrotu żywnością oraz zakładach produkcji i obrotu przedmiotami użytku. Przeprowadzono łącznie 541 kontroli sanitarnych: kontrole kompleksowe i tematyczne w ramach realizacji planu kontroli na 2016 r. oraz kontrole interwencyjne, sprawdzające i na wniosek strony.
 - **kontrola jakości zdrowotnej żywności wprowadzanej do obrotu,** zwłaszcza mikrobiologicznie nietrwalej, w tym pobieranie próbek żywności: pobrano łącznie 151 próbek żywności, z czego zakwestionowano 7 z uwagi na:
 - a) nieprawidłowości w zakresie znakowania - 1 próbka, Balsam Jerozolimski Dla Dzieci Dietetyczny środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego – produkt nie spełniał wymagań ustalonych dla dietetycznego środka spożywczo specjalnego przeznaczenia medycznego,
 - b) przekroczone parametry mikrobiologiczne - 5 próbek lodów z automatu o smaku śmietankowym, niespełniających kryteriów higieny procesu ze względu na liczbę Enterobacteriaceae,
 - c) przekroczenie dopuszczalnego poziomu zawartości związków polarnych w tłuszczu smaźalniczym, pobranym w zakładzie piekarniczym 1 próbka.
 - **współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Słupsku:** odbywa się na mocy zawartego porozumienia, w zakresie dotyczącym produkcji i wprowadzania do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzono wspólne kontrole w obiektach wprowadzających do obrotu mięso i przetwory mięsne. Przekazywano wzajemnie informacje: o stwierdzanych nieprawidłowościach w zakresie znakowania i identyfikowalności, wystąpieniu chorób zakaźnych u zwierząt łownych i hodowlanych.
Z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono 3 kontrole planowane w zakładach znajdujących się pod wspólnym nadzorem w zakresie oceny warunków higieniczno-sanitarnych przy produkcji i wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego (nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł). Przekazano 2 wnioski do wykorzystania służbowego zgodnie z kompetencjami.
 - **współpraca z innymi organami kontrolnymi:**
 - Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa** - przeprowadzono 2 kontrole w gospodarstwach rolnych w zakresie nadzoru nad produkcją pierwotną w ramach zawartego porozumienia o współpracy organów kontrolnych, pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę kapusty w kierunku obecności metali ciężkich – wynik niekwestionowany;
 - graniczna kontrola sanitarna:** przeprowadzono 13 kontroli środków spożywczych przywożonych z zagranicy, w wyniku których PPIS w Słupsku wydał 13 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych oraz 4 kontrole środków spożywczych wywożonych za granicę, w wyniku których wydano odpowiednio 4 świadectwa.
 - działania w ramach systemu RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt)** w związku z otrzymanymi powiadomieniami monitorowano proces wycofywania następujących produktów z obrotu:

- stewia suszona z uwagi na niespełnienie wymogów przewidzianych rozporządzeniem (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 1997 r. dotyczącego nowej żywności i nowych składników żywności,
- kubek szklany z Chin z uwagi na stwierdzenie migracji kadmu i ołowiu z obrzeża produktu,
- ciastka czekoladowe, z uwagi na niezadeklarowany składnik alergenny (mleko),
- naturalna woda mineralna z uwagi na obecność patogenów chorobotwórczych (clostridia),
- przecier dla niemowląt z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ditiokarbaminianów w produkcie,
- Rodzynki suszone z Turcji, z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA),
- suplement diety pn. „Activlab Sport Termogenic” z uwagi na obecność niezadeklarowanej substancji oktopaminy która nie posiada historii spożycia w krajach Unii Europejskiej,
- naturalna woda mineralna, z uwagi na obecność bakterii z grupy coli
- koncentrat napoju dla sportowców pn: Activlab Hot Sport Drink o smaku grejpfrutowym, z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu barwnika żółci chinolinowej (E104),
- suszone zioła (czystek) z uwagi na brak posiadanej historii spożycia w krajach Unii Europejskiej jako środek spożywczy inny niż składnik suplementu diety,
- zupa błyskawiczna z kluskami o smaku kurczaka, z uwagi na stwierdzone napromieniowanie promieniowaniem jonizującym,
- suplement diety Chlorella i Spirulina, w którym stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości benzo(a)pirenu oraz sumy WWA.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach żywnościowo-żywnościowych:

- niezachowanie higieny przy procesie produkcji i sprzedaży żywności - niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia,
- brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie pracowników,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych, w szczególności nietrwałych mikrobiologicznie, brak segregacji surowców, półproduktów, wyrobów gotowych,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz bez możliwości identyfikacji (m.in. środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego mrożone we własnym zakresie),
- nieprzestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP i GMP).
- brak dokumentacji potwierdzającej wykonanie i utrzymanie procedur HACCP w zakładzie – brak zapisów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w toku kontroli wydawano bieżące zalecenia, wobec osób odpowiedzialnych stosowano sankcje karne oraz wszczynano postępowania administracyjne. Ponadto PPIS w Słupsku skierował do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 2 wnioski o nałożenie kar pieniężnych za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru lub w zakresie niezgodnym z posiadaną decyzją.

➤ Nadzór nad warunkami sanitarnymi w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych:

- prowadzono kontrole w zakresie warunków sanitarno-higienicznych w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, żłobkach, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży. Dokonywano oceny warunków do utrzymania higieny osobistej, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, warunków ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi, prowadzonego dożywiania w szkołach, ergonomii mebli w szkołach i przedszkolach, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, możliwości pozostawiania podręczników w szkole, oceny ciężaru plecaków szkolnych młodzieży gimnazjalnej.
- podejmowano działania zmierzające do rozwiązywania problemów z zakresu higieny dzieci i młodzieży w żłobkach, placówkach oświatowych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji poprzez udzielanie informacji, doradztwa, wskazywania rozwiązań w oparciu o przepisy prawne.
- kontynuowano współpracę z lokalną administracją samorządową, instytucjami i organami państwowymi.

Systematyczny nadzór nad placówkami skutkował poprawą stanu sanitarnego i technicznego tychże placówek oraz zapewnieniem bezpieczeństwa dzieci. Oprócz działań kontrolnych i związanych z tym postępowań administracyjnych prowadzono działania typu doradczego czy promującego higieniczny styl życia. Nadal istnieje problem wszawicy wśród dzieci. Prowadzono postępowania wyjaśniające. Dyrektorzy placówek zostali zobowiązani do podjęcia czynności mających na celu rozpoznanie i wyeliminowanie tego problemu oraz wypracowania prewencyjnego sposobu postępowania zapewniającego bezpieczeństwo zdrowotne dzieci w oparciu o stanowiska Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

W miesiącu kwietniu akcyjnie przeprowadzono na grupie 82 gimnazjalistów badania obciążenia ciężarem tornistrów. W tak zwanej wysokiej normie czyli waga tornistra nie przekraczała 15% masy ciała ucznia, mieściło się 79 uczniów, 3 uczniów tę normę przekroczyło.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych szkołach, placówkach wychowania i nauczania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży:

- niezachowany właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń (np. stolarki okiennej, podłóg, ścian, sufitów w pomieszczeniach lekcyjnych, sali gimnastycznej, sanitariatach, szatni, ciągach korytarzowych),
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny nawierzchni placu szkolnego, dróg i dojazdów,
- niezapewnienie higienicznych procesów nauczania (zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze; różnica liczby godzin lekcyjnych między kolejnymi dniami tygodnia była większa niż 1 godzina),
- brak certyfikatów na konstrukcje znajdujące się na placach zabaw,
- niezachowanie właściwego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz stanu technicznego w obiekcie wypoczynku dzieci i młodzieży: brudne, zaplaskane podłogi, brudne ściany z pajęczynami, brudne, zakurzone meble w pomieszczeniach mieszkalnych, w pomieszczeniach sanitarnych ściany o nieprawidłowym stanie technicznym tj. z ubytkami, odpryskami farby,
- nieprzestrzeganie terminowości zgłoszeń przez organizatora wypoczynku do kuratora oświaty. Skutkuje to brakiem możliwości dokonania kontroli, szczególnie w przypadku gdy wypoczynek jest kilkudniowy.

➤ **Nadzór nad jakością wody do spożycia, miejscami wykorzystywanymi do kąpieli i nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:**

- monitoring jakości wody do spożycia prowadzono w 2016 r. wg ustalonego harmonogramu; odnotowano 3 interwencje na jakość wody przeznaczonej do spożycia w tym 3 zasadne,
- monitoring jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli: wydano 29 bieżących ocen jakości wody w kąpieliskach (15) i miejscach wykorzystywanych do kąpieli (14) udostępniając je do publicznej wiadomości na stronie internetowej PSSE w Słupsku oraz 2 sezonowe i 2 czteroletnie oceny jakości wody w kąpieliskach,
- kontrola obiektów użyteczności publicznej: w 2016 r. przeprowadzono 102 kontrole (w hotelach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, studiach tatuażu i gabinetach odnowy biologicznej i innych). Ponadto przeprowadzono 19 kontroli z zakresu działalności prowadzonej przez podmioty lecznicze.

➤ **Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach:**

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w gabinecie szczepień,
- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniu porządkowym,
- nieprzestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym,
- brak dopływu bieżącej wody i bieżącej ciepłej wody przy umywalkach do rąk w gabinetach lekarskich i szczepień,
- nieprawidłowy sposób postępowania z odpadami medycznymi niezgodny z procedurą opracowaną i obowiązującą w zakładzie,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniu suszarni,
- nieprawidłowy sposób postępowania z bielizną czystą,
- nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny i techniczny w magazynach bielizny czystej.

➤ **Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy**

- kontrola przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich; występowania: substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy; substancji chemicznych i ich mieszanin; produktów biobójczych; detergentów, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, czynników szkodliwych a także dokonywano ocen ryzyka zawodowego, wykonywano badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- w ramach nadzoru nad warunkami pracy prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie występowania chorób zawodowych oraz przekazywane są dane dotyczące stwierdzonych chorób zawodowych do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych prowadzonego przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi. Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy:

- przekroczenia NDS pyłów,
- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych,
- brak oceny ryzyka zawodowego,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników,
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń socjalnych.

W przypadku stwierdzenia naruszenia wymagań prawnych w zakresie nadzorowanym przez organy inspekcji sanitarnej wobec osób odpowiedzialnych wszczynano postępowanie administracyjne, egzekwowano działania naprawcze oraz stosowano przewidziane prawem sankcje karne.

Zestawienia zbiorcze wybranych elementów prowadzonego postępowania administracyjnego i egzekucyjnego w poszczególnych grupach obiektów w latach 2015–2016.

Typ obiektu	Mandaty		Postępowanie administracyjne	
	Liczba /Kwota (PLN)		Decyzje na poprawę stanu technicznego/unieruchomienia/wycofania/jakości wody	
	2015	2016	2015	2016
Podmioty lecznicze	3/450	17/3400	1	0
Zakłady usług fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej	0	0	0	0
Zaopatrzenie w wodę do spożycia	2/500		23	13
Ośrodki wczasowe	2/500	2/300	0	0
Prywatne gabinety lekarskie	0	0	0	0
Zakłady produkcji żywności	5/900	5/600	1	2
Zakłady obrotu żywnością	53/9400	46/6750	10	5
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	37/8150	31/7500	1	2
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	15/3500	15/2750	6	0
Placówki oświatowe	2/200	0	13	16
Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	1/250	2/500	0	0
Zakłady pracy	0	0	22	35
Inne obiekty użyteczności publicznej	0	0	0	0
Ogółem	120/23850	118/21800	77	73

Ponadto w 2016 r. w konsekwencji stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych podczas działań kontrolnych PPIS w Słupsku wszczął 305 postępowań administracyjnych i nałożył 525 decyzji opłatowych na kwotę 81674 zł na odpowiedzialne podmioty w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oprócz działań planowych, rozpatruje sprawy w związku ze zgłoszonymi wnioskami dotyczącymi obiektów znajdujących się pod nadzorem lub związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym społeczeństwa lokalnego.

Zestawienie rodzaju załatwianych spraw wg problematyki na terenie powiatu słupskiego w latach 2015–2016.

Rodzaj sprawy	Postępowanie administracyjne			
	Decyzje		Postanowienia /wystąpienia/opinie	
	2015	2016	2015	2016
sprowadzenie zwłok z zagranicy	-	-	8	4
ekshumacje/dochowanie zwłok/szczątek/prochów	76	142	-	-
zabezpieczenie sanitarne imprez masowych	-	-	3	7
oceny jakości wody do spożycia	-	-	242	191
orzeczenia i komunikaty o przydatności wody do kąpielii – kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpielii	-	-	35	33
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty lecznicze	8	12	-	1
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty podejmujące działalność gospodarczą (zakłady użyteczności publicznej)	-	1	80	20
zatwierdzenie/warunkowe zatwierdzenie zakładów żywnościowo-żywnościowych	198	72	-	-
stwierdzenie lub brak podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	14	3	1	1
postępowanie w sprawach oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	-	-	82	79
postępowanie w sprawie strategicznej oceny na środowisko, uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-	-	45	43
uzgodnienie dokumentacji projektowej/oceny higieniczne	-	-	35/16	50/6
opiniowanie związane z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych	-	-	56	43
Ogółem	296	229	603	478

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oprócz działań planowych, rozpatruje sprawy w związku ze zgłoszonymi wnioskami dotyczącymi obiektów znajdujących się pod nadzorem lub związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym społeczeństwa lokalnego.

Zestawienie wg problematyki podejmowanych działań interwencyjnych na terenie powiatu słupskiego w latach 2015–2016.

Lp.	Przedmiot	Lata	
		2015	2016
1	Niewłaściwa jakość wody do spożycia (zanieczyszczenie związkami żelaza i przekroczenie mętności) wynikająca z eksploatacji przestarzałych sieci	5(3)*	3(3)*
2	Niewłaściwa gospodarka odpadami i ściekami	6(0)*	0
3	Uciążliwości dla mieszkańców związane z działalnością zakładów pracy i zakładów gastronomicznych (hałas, zapachy), zwłaszcza zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych	1(0)*	1(0)*
4	Niewłaściwy stan sanitarny w zakładach użyteczności publicznej (zakłady fryzjerskie, hotele), placówkach służby zdrowia (szpital), w zakładach pracy	24(4)*	12(3) *
5	Niewłaściwe warunki higieniczno-zdrowotne w mieszkaniach (zagrzybenie, tlenek węgla, insekty, stan sanitarny)	3(0)*	0
6	Niewłaściwy stan sanitarny budynków i posesji (awarie, insekty, gryzonie)	4(0)*	0
7	Niewłaściwa jakość produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych	29 (5)*	13(6) *
8	Niezachowanie właściwych warunków sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych oraz wymagań higienicznych i zdrowotnych personelu	23 (8)*	8(4) *
9	Prowadzenie działalności w zakresie produkcji i obrotu żywnością w złych warunkach sanitarno-technicznych	1(0)*	4(1) *
10	Niezachowanie higienicznych warunków w placówkach oświatowo-wychowawczych	9(3)*	4(3)*
11	Niezachowanie higienicznych warunków w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży	6(3)*	0
Ogółem		111(26)*	47(20) *

* w tym uzasadnionych

Ponadto w 2016 roku PPIS w Słupsku przekazał 16 wniosków mieszkańców powiatu słupskiego o podjęcie działań interwencyjnych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

II. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA-LABORATORYJNA

W strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku funkcjonuje Oddział Laboratoryjny, który tworzą cztery laboratoria:

- Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii,
- Laboratorium Badania Wody, Gleby i Powietrza,
- Laboratorium Badania Środowiska Pracy,
- Laboratorium Badania Żywności.

Zapewniają one realizację pewnego aspektu zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku poprzez:

- 1) wykonywanie badań i analiz laboratoryjnych,
- 2) wykonywanie badań i pomiarów środowiskowych,
- 3) udział w opracowywaniu ocen i analiz środowiskowych oraz analiz stanu sanitarnego wód, gleby i powietrza – czynników warunkujących zdrowie ludności,
- 4) udział w realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia.

Pełny zakres badań wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest dostępny na stronie internetowej www.psseslupsk.bip.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku od dnia 28.12.2004 r. posiada certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji Nr AB 572. Zakres akredytacji ulega systematycznemu rozszerzeniu o nowe metody badawcze i nowe dziedziny badań. Aktualny wykaz badań objętych akredytacją podany jest na stronie PCA www.pca.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest komórką, która oprócz wykonywania badań nadzorowych wg planów i harmonogramów, wykazuje stan pełnej gotowości do podjęcia działań wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego. Do takich działań należą:

- kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia w przypadku awarii sieci wodociągowej,
- monitoring jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli oraz wody z pływalni,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne gleby, w której zaistniała możliwość skażenia,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne ścieków, osadów ściekowych,
- badania próbek z ognisk zbiorowych zakażeń/zatruc pokarmowych.

Posiadane przez OL kompetencje (przygotowanie merytoryczne i techniczne), dbałość o zachowanie zasad dobrej praktyki laboratoryjnej jak również ciągła kontrola jakości badań umożliwiają przeprowadzenie badań z należytą starannością oraz uzyskanie wiarygodnych wyników.

Ponadto, mając na uwadze rangę problemu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego, podjęto działania i utworzono Powiatowy Pluton Analiz Laboratoryjnych (PPAL), w skład którego wchodzi również pracownicy OL. Do najistotniejszych zadań PPAL należy:

- prowadzenie monitoringu skażeń biologicznych i chemicznych,
- pobieranie próbek komponentów środowiska, żywności i wody.

III. DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania i realizowane programy mające na celu rozpowszechnienie wiedzy ukierunkowanej na zapobieganiu zagrożeniom zdrowotnym oraz zmianę świadomości określonych grup społecznych.

W omawianym okresie realizowano następujące programy prozdrowotne w ramach działań edukacyjno - informacyjnych:

Lp.	Programy prozdrowotne: styczeń-grudzień 2016 r.
1	<p>Program „Trzymaj Formę” Program edukacyjny w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program realizowany był metodą projektu.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: 21 szkół gimnazjalnych i 10 szkół podstawowych (ok. 4800 uczniów, ok. 2100 rodzice, nauczyciele) oraz społeczność lokalna. Kolejną edycję programu rozpoczęto we wrześniu 2016 r. i trwać będzie do czerwca 2017 r.</p>
2	<p>Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV Program w zakresie profilaktyki HIV/AIDS skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz studentów. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, olimpiady wiedzy, formy wizualne, dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne. Zintensyfikowane działania prozdrowotne w placówkach oświatowych w dniu 1 grudnia Światowego Dnia AIDS. Oświata Zdrowotna była współorganizatorem Miejsko – Powiatowych Olimpiad Wiedzy o HIV/AIDS dla uczniów szkół: ponadgimnazjalnych: pod hasłem „Nie daj szansy AIDS – młodzi bez HIV” i dla uczniów szkół gimnazjalnych pod hasłem „Świadomy wybór – zdrowe życie”.</p> <p>Ponadto Oświata Zdrowotna zorganizowała Powiatowy Konkurs Małych Form Teatralnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pod hasłem: „Pomyślmy o HIV”.</p> <p>Współpraca PSSE przy działaniu Punktu PKD anonimowych, bezpłatnych badań w kierunku zakażenia wirusem HIV.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: 72 placówki oświatowo-wychowawcze (ok. 11000 uczniów), pacjenci z 34 podmiotów leczniczych.</p>
3	<p>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu Program w zakresie profilaktyki antytytoniowej skierowany do uczniów placówek oświatowo-wychowawczych, pacjentów podmiotów leczniczych. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, formy wizualne, dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne, badanie ilości CO w wydychanym powietrzu u osób palących tytoń przy użyciu aparatu Smoke Check. Podczas realizacji zadań programowych pracownicy Oświaty Zdrowotnej organizowali stoiska edukacyjno-prozdrowotne podczas wielu akcji lokalnych.</p> <p>Inspekcja Sanitarna była współorganizatorem akcji edukacyjno - rekreacyjnej organizowanej przez Nadleśnictwo Warcino. Podjęte działania nt skutków zdrowotnych wynikających z palenia tytoniu oraz promowanie zdrowego stylu życia bez nałogu były skierowane do społeczności lokalnej.</p> <p>W ramach programu były realizowane akcje podczas których zintensyfikowano działania w zakresie profilaktyki antytytoniowej:</p> <p>1. 31.05.2016 r. „Światowy Dzień bez Tytoniu”</p> <ul style="list-style-type: none"> • W placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu słupskiego odbywały się apele, pogadanki, projekcje filmów i prezentacji multimedialnych, wystawy prac plastycznych, eksponowano gazetki, których celem było uświadomienie skali szkód wynikających z palenia tytoniu. W tym dniu młodzież mogła poszerzyć swoją wiedzę korzystając z przygotowanych kącików edukacyjnych o tematyce antynikotynowej. • 08.06.2016 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna była współorganizatorem VI Powiatowego Konkursu Profilaktycznego dotyczącego zdrowego stylu życia pod hasłem „Zdrowie mam tylko jedno.”

	<p>Konkurs organizowany był we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Słupsku i Starostwem Powiatowym w Słupsku. Konkurs był przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych z powiatu słupskiego i obejmował treści w zakresie profilaktyki uzależnienia od tytoniu. Zadaniem objęto 30 uczniów z 8 gmin powiatu.</p> <p>2. 17.11.2016 r. „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”</p> <ul style="list-style-type: none"> • 17 listopada 2016 r. pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia we współpracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Uście zorganizowali akcję prozdrowotną. W czasie spotkania młodzież czynnie paląca papierosy mogła zbadać stężenie tlenu węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu aparatu Smoke Check. Propagowano zdrowy styl życia bez nałogów, prowadzono rozmowy indywidualne, rozdawano ulotki informacyjno – edukacyjne dot. skutków palenia tytoniu. • 23 listopada br. Inspekcja Sanitarna w Słupsku współuczestniczyła w akcji profilaktycznej pod nazwą „Zamiast buszka jedź jabłuszka”, organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Słupsku i Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku. W ramach akcji zorganizowano konkurs na najciekawsze hasło o negatywnych skutkach palenia papierosów. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatu słupskiego. Wpłynęło 36 prac - zwycięskie hasło brzmi: „Nikotyna jedna z wielu grozi zdrowiu twemu”. • We wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych eksponowano plakaty i ulotki antytytoniowe. Przeprowadzono zajęcia w zakresie profilaktyki zdrowotnej dla społeczności szkolnej i rodziców (pogadanki, prelekcje, akcje profilaktyczne, warsztaty edukacyjno - profilaktyczne, plastyczne, prezentowano filmy, prezentacje multimedialne nt. skutków zdrowotnych wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu. Uczniowie brali udział w debatach, dramach, konkursach wiedzy nt. uzależnień, rozgrywkach sportowych zachęcając do aktywnego spędzania czasu wolnego bez nałogów. Organizowano kącki edukacyjne dla społeczności szkolnych i rodziców. <p>POWIAT– uczestnicy: uczniowie z 83 placówek oświatowo-wychowawczych (ok. 14 000 uczniów) i pacjenci z 34 podmiotów leczniczych.</p>
4	<p>„Czyste Powietrze Wokół Nas” Program skierowany do przedszkolaków najstarszej grupy wiekowej, ich rodziców i nauczycieli. Ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy, ochronę dzieci przed biernym paleniem wyrobów tytoniowych. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, formy wizualne, dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: przedszkolaki z 13 placówek przedszkolnych, rodzice i opiekunowie (ok. 1600 osób). Kolejną edycję programu rozpoczęto we wrześniu 2016 r. i trwać będzie do czerwca 2017 r.</p>
5	<p>„Znajdź właściwe rozwiązanie” Program skierowany do uczniów klas IV – VI szkół podstawowych, rodziców, nauczycieli. Działania programowe miały na celu zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży, ochrona przed biernym paleniem tytoniu, kształtowanie postaw asertywnych wśród uczniów. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, formy wizualne, dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: uczniowie z 8 szkół podstawowych, rodzice (ok. 1400 osób).</p>
6	<p>„Nie pal przy mnie, proszę” Program skierowany do rodziców, nauczycieli i uczniów klas I–III szkół podstawowych, celem działań było zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu, kształtowanie postaw asertywnych. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, formy wizualne, dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: uczniowie z 11 szkół podstawowych, rodzice (ok. 2800 osób).</p>
7	<p>„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Głównym celem Projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Działaniami kampanijnymi objęto również społeczność lokalną podczas akcji prozdrowotnych organizowanych na terenie powiatu słupskiego oraz pacjentów podmiotów leczniczych. Prowadzono dystrybucję ulotek edukacyjnych „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”.</p> <p>POWIAT – odbiorcy programu: społeczność powiatu słupskiego: (ok. 200 osób).</p>

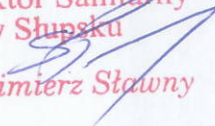
8	<p>Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży Bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje - akcja skierowana była do rodziców, opiekunów, dzieci i młodzieży odpoczywających w czasie ferii i wakacji. Wypoczynek organizowany w miejscu zamieszkania przez placówki oświatowo - wychowawcze: świetlice szkolne i w domu.</p> <p>Współpracowano z samorządami lokalnymi . Prowadzono monitoring placówek organizujących wypoczynek dzieci i młodzieży, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, pogadanki, rozmowy indywidualne.</p> <p>Informacje na temat bezpiecznych ferii i wakacji na bieżąco umieszczono na stronie internetowej PSSE. Ekspozowano tablice informacyjno-edukacyjne dla pracowników i petentów Stacji. Przekazano informacje nt. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży do mediów lokalnych.</p> <p>.POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie, uczestnicy akcji (ok. 1300 osób).</p>
9	<p>Światowy Dzień Zdrowia – 07.04.2016 r. Tematem przewodnim tego dnia była profilaktyka w zakresie cukrzycy pod hasłem „Pokonaj cukrzycę”.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, informacja na stronie internetowej PSSE, tablica informacyjno-edukacyjna w PSSE.</p> <p>Przekazano informację nt akcji do samorządów lokalnych, mediów, placówek oświatowo – wychowawczych i podmiotów leczniczych. Placówki oświatowe na terenie powiatu słupskiego włączając się w akcję ekspozowały plakaty, pogadanki, organizowały konkursy o tematyce prozdrowotnej.</p> <p>W ramach Światowego Dnia Zdrowia w dniu 15.04.2016 r. Stację PSSE w Słupsku odwiedzili uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Ustce. Celem wizyty było zapoznanie się uczniów ze specyfikacją pracy pracowników Inspekcji Sanitarnej oraz udział w pogadance na temat zdrowego stylu życia.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, pacjenci podmiotów leczniczych, uczestnicy akcji (ok. 1400 osób).</p>
10	<p>Profilaktyka grypy Celem akcji była profilaktyka w zakresie zachorowań na grypę, działania skierowane były do społeczności lokalnej.</p> <p>Realizacja akcji poprzez : poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, informacja na stronie internetowej PSSE, przygotowanie tablicy edukacyjnej w PSSE, współpracę z placówkami oświatowo-wychowawczymi, podmiotami leczniczymi.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, pacjenci podmiotów leczniczych (ok. 800 osób).</p>
11	<p>„Dopalacze” Celem akcji była profilaktyka w zakresie zażywania dopalaczy przez uczniów.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, rozmowy indywidualne, poradnictwo metodyczne, dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych, organizację punktów informacyjnych i mobilnych na terenie powiatu słupskiego, umieszczanie na bieżąco informacji na stronie internetowej PSSE, organizację kącika edukacyjnego w PSSE, współpracę z lokalnymi mediami, samorządami lokalnymi, Komendą Miejską Policji w Ustce, podmiotami leczniczymi, prowadzenie monitoringu działań w szkołach i placówkach socjalizacyjnych.</p> <p>Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Słupsku była organizatorem szkoleń dla pracowników placówek socjoterapeutycznych, służby więziennej oraz pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku. Ponadto Inspekcja Sanitarna w Słupsku była organizatorem konferencji w Dolinie Charlotty pt. DOPALACZE – DLACZEGO SĄ TAK NIEBEZPIECZNE?” przeznaczonej dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, przedstawicieli samorządów lokalnych, podmiotów leczniczych, terapeutów, pedagogów, specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem zagrożeniom społecznym oraz profilaktyką wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: młodzież, rodzice, opiekunowie, nauczyciele, uczestnicy akcji (ok. 3000 osób).</p>
12	<p>Październik miesiąc profilaktyki raka piersi. Celem akcji była profilaktyka w zakresie chorób nowotworowych, kształtowanie nawyków samobadania piersi, pokonywanie wstydu i strachu, przekazanie informacji na temat korzystania z badań profilaktycznych.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, poradnictwo metodyczne, dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: młodzież, nauczyciele, pacjenci podmiotów leczniczych (ok. 400 osób).</p>
13	<p>Profilaktyka zapobiegania zatruciom pokarmowym – grzybami. Akcja skierowana była do ogółu społeczeństwa miasta Słupska i powiatu słupskiego.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: umieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE, zorganizowanie wystawy grzybów w siedzibie Stacji.</p> <p>W dniu 06.10.2016 r. r. w siedzibie PSSE w Słupsku zorganizowano wystawę grzybów. Wystawę obejrzały grupy zorganizowane z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz indywidualni grzybiarze.</p>
14	<p>Promocja szczepień ochronnych. Celem akcji było wskazanie społeczeństwu na korzyści wynikające ze szczepień ochronnych oraz podniesienie poziomu</p>

wiedzy ogółu społeczeństwa w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym.

Realizacja akcji poprzez : poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, umieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE, przesłanie informacji do samorządów lokalnych, podmiotów leczniczych i mediów.

POWIAT - odbiorcy interwencji nieprogramowej: rodzice i opiekunowie dzieci , pacjenci oraz lekarze i pielęgniarki realizujący szczepienia ochronne (ok. 300 osób).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oceniając stan bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu słupskiego stwierdza, że stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego jest dobry. Podejmowane działania wynikające z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przynoszą oczekiwane rezultaty. Prowadzono skuteczny nadzór w przypadkach chorób stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego. Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów prowadzona była prawidłowo. Stan higieniczny obiektów i terenów publicznych utrzymywany był odpowiednio. Podejmowano skuteczne działania w przypadkach pozyskania informacji o zagrożeniach w ramach prowadzonych krajowych i unijnych systemów monitorowania oraz negatywnych informacji przekazywanych przez obywateli. Analiza danych z prowadzonych monitoringów, badań elementów środowiska i z przeprowadzonych kontroli sanitarnych, oraz działań informacyjno-edukacyjnych wykazała, że prowadzone planowe i konsekwentne działania zapobiegawcze, naprawcze i informacyjno-edukacyjne przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu oraz do zwiększenia świadomości i odpowiedzialności obywateli w zakresie zdrowia własnego jak i publicznego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Słupsku

Włodzimierz Stawny